

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa VARANK tarafından yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. (10.12.2021)

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

M. Bakan

İklim krizi ve yıkıcı sonuçları dünyada yeni bir ekonomik düzenin kurulmasını zorunlu kılmıştır. Dünya yeni karbonsuz ekonomi düzenine doğru yol alırken, Türkiye'deki üretim süreçlerinin ve dögüsel ekonomiye yaklaşımında yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Avrupa Komisyonu, Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde katı iklim hedeflerine uymayan ülkelere uygulanması beklenen Sınırdaki Karbon Vergisi mekanizmasını geliştirmiştir.

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması, düşük maliyetle üretilen yüksek emisyonlu ürünler ile düşük emisyonlu ancak yüksek maliyetle üretilebilen alternatif ürünlerin rekabet gücünü aynı seviyeye getirmeyi amaçlamaktadır. 2023'te başlatılacak sisteme göre, 2026'dan itibaren AB'ye ihraç edilen ürünler için üretim sürecinde salınan seragazi tonu başına vergi alınacaktır. Karbon kaçağı yaratılmasını engellemeyi hedefleyen bu yeni düzenlemenin; ilk etapta demir, çelik, çimento, gübre, alüminyum ve elektrik gibi kalemlerde uygulanması, devamında ise vergi alanının kademeli olarak genişletilmesi planlanmaktadır.

Yeni uygulamayla; ihracatçıların ülkelerinden Sınırdaki Karbon Uygulaması Sertifikası almaları ve her yılın 31 Mayıs'ında, önceki sene AB'ye ihraç ettikleri ürün tonu ve yarattıkları seragazi emisyonunu ibraz etmeleri gerekecektir. Teknik olarak AB'ye ihraçta bulunan tüm AB dışı ülkeler vergi sistemine tabi olacaktır.

2020 yılında TÜSİAD tarafından yayınlanan, "Ekonomik Göstergeler Merceğinden Yeni İklim Rejimi Raporu", Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında öngörülen Sınırdaki Karbon Düzenlemesi hayata geçirildiğinde, Türkiye'den AB'ye ihracat yapan sektörlerin artan maliyetlerden ciddi biçimde etkileneceğini ortaya koymaktadır. TÜSİAD'ın yaptığı modelleme, karbonun ton fiyatını 30 Euro ve 50 Euro olarak iki farklı senaryoda ele almış, AB'nin yeşil ekonomik dönüşümüne uyumlu tedbirlerin alınması durumunda gayri safi yurtiçi hasılanın sırasıyla yüzde 5,7 ve yüzde 6,6 daha yüksek; sera gazı emisyonunun ise sırasıyla yüzde 16,5 ve yüzde 15 daha düşük olacağı hesaplanmıştır.

İleri Sürdürülebilirlik Çalışmaları Enstitüsü (IASS)'in raporunda yer alan Sınırdaki Karbon Vergisi Uygulaması Ülke Riski Değerlendirmesine göre; Türkiye, Bosna Hersek, Mozambik, Zimbabve, Güney Afrika ve Ukrayna en yüksek risk kategorisinde bulunmaktadır.

Sonuç olarak, AB, sınırda karbon vergisi uygulamasıyla çevre politikalarında ciddi adımlar atmayan ülkelere karşı, emisyonları azaltacak radikal bir strateji geliştirmiştir. Ve Avrupa Yeşil Mutabakatı gerekli adımlar atılmadığında Türkiye için büyük bir risk iken, düşük karbonlu yeni bir ekonomik modelin hayata geçirilmesi durumunda, sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bir dönüşümün aracı olarak yepyeni fırsatlar sunacaktır. Tüm bunlara göre;

- 1- Dünyada oluşan yeni karbonsuz ekonomi düzenine uyum kapsamında; yatırımlarını ve üretim süreçlerini iklim dostu politikalara ve uygulamalara uygun şekilde sürdüren ve/veya sürdürme kararı alan yatırımcılara özel bir teşvik sunulmasına yönelik hazırlığınız/çalışmanız var mı? Varsa detayları, yoksa gerekçesi nedir?
- 2- Yeşil Ekonomik Dönüşüme uyumlu tedbirlerin alınmaması durumunda ülkemizin karşı karşıya kalacağı risklerin bertaraf edilmesini sağlayacak standartları ve teknolojik dönüşümü içselleştirecek bir planlama yapılmakta mıdır?